

Tartu Ülikooli Raamatukogu
venekeelse perioodika tähestikkataloog (PA venek.)

Koostatud 1951-1998

Pass kataloogile nr.20 „TRÜ TR kataloogisüsteemi juhis“

Kataloogi ülesanne

Venekeelse perioodika tähestikkataloog on lugejakataloog, mis võimaldab leida venekeelset perioodikat. Perioodika tähestikkataloogide nimetuste lühivormiks on PA.

Asukoht

Kataloog asub sedelkataloogide ruumis.

Suurus

Kataloog on 3 kataloogikapis 143 kastis. 01.01.1999 seisuga oli kaartide arv umbes 170 000, keskmine juurdekasv aastas - umbes 1500 kaarti. 1998.a. lõpetati kataloogi koostamine, täiendamine ja parandamine. Kataloogi lõpus on kartoteek: „Spetsfondist saabunud perioodilised väljaanded. 1988-“.

Kataloogi juurde kuulub „Tartu Ülikooli raamatukogude ajakirjade nimestik“ (koost. E.Vigel, ilm. Tartus 1940). Nimisõnalises järjestuses on loendatud perioodilised väljaanded, mis leidsid ülikooli raamatukogus ja ülikooli allasutuste raamatukogudes ning olid trükitud väljaspool Eestit ajavahemikul 1665-1930, seisuga 1940.a.

Sisu

Kataloog peegeldab ajalehtede kogus olevaid venekeelseid ajalehti ja võõrkeelse perioodika kogus olevaid venekeelseid ajakirju ja jätkväljaandeid, mis on ilmunud kuni 1998. aastani olenemata ilmumiskohast.

Kirje

Kirje koostamisel on kasutatud erinevaid kirjereegleid:

- 1950–1973 kehtisid Nõukogude Liidus nn. ühtsed reeglid „Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов“
- alates 1974. a. hakati kasutama ühtsete reeglite uusredaktsiooni
- 1. aprillist 1978. a. mindi üle uuele kirjevormile, mille aluseks oli Nõukogude Liidus ilmunud standard ГОСТ 7.1-76. Ühtlasi hakati kasutama ka Eestis koostatud juhendit „Trükiste bibliograafiline kirjeldamine“ (Tallinn, 1981)
- 1986. aastast kasutati „Правила составления библиографического описания“ (Moskva, 1986)
- 1994. aastal, seoses üleminekul arvutikataloogimisele, võeti kasutusele rahvusvahelised kirjestandardid ja -reeglid (ISBD, AACR)

Kataloog sisaldab koondkirjete põhi-, täiend-, viite- ja teatmekaarte.

1. Põhikirie on koostatud igale väljaandele kollektiivautori või pealkirja järgi. Kollektiivi nimi pealdises on ühtlustatud. Koondkirjetes on näidatud kogu väljaande kõik kohaviidad. Kui väljaanne koosnes individuaalandmetega köidetest, siis on koostatud igale köitele individuaalkirje, mis on liidetud nii perioodika tähestikkataloogi koondkirje juurde kui ka raamatute kataloogidesse (G,A,S).

2. Täiendkirjed on koostatud

- pealkirja all kataloogitud teose puhul:

- a) väljaandvale asutusele
- b) kaanepealkirjale, kui see erineb tiitellehel olevast pealkirjast kolme esimese sõna osas
- c) muudetud pealkirjale
- d) rööppealkirjale
- e) lühendpealkirjale
- f) kollektiivile, kui teos käsitleb kollektiivi ajalugu või tegevust

- kollektiivi all kataloogitud teose puhul - pealkirjale, mille algus erineb pealdisest

3. Viitekaardid on koostatud:

- a) kollektiivi nimetuse erinevatelt vormidelt kataloogis kasutatud nimevormile
- b) uuelts kirjavaisi vormilt vanale.

NB! Eesti kollektiivide venekeelsed väljaanded on leitavad eestikeelsete väljaannete kataloogist.

Kataloogi on liidetud ära viited. Näiteks: Тартуский университет см. Tartu Ülikool.

4. Teatmekaarte on kasutatud:

- a) kataloogikaartide järjestuse selgitamiseks
- b) kirjereeglitest tingitud muudatuste puhul kirje pealdises
- c) kollektiivide puhul, mis olid muutnud oma nimetust.

Kirje koostamisel oli aluseks selle keele ortograafia, milles teos oli avaldatud.

Raamatukogulikud märkused

Venekeelse perioodika kogu tähiseks kohaviidas on Per. Näiteks: Per.A-16729

Ajalehtede kogu tähiseks kohaviidas on Ajaleht.

Kui perioodika koondkirje koosneb paljundatud individuaalkirje kaartidest, siis on kaartide allosas näidatud ka UDK indeksid.

Kataloogimisosakonnas koostatud kirjed (generaalkaardid) paljundati kõikide lugejakataloogide jaoks. Esialgu dubleeriti kaarte käsitsi, hilisematel aastatel kirjutusmasinal. Alates 1968. aastast kasutati elektrograafilisel teel paljundatud kaarte, mille alläärel olid ka UDK indeksid. Aastatel 1994-1998 (INGRIDi ajal) kasutati arvutiväljatrükina saadud kaarte, mille allosas olid nii UDK indeksid kui ka märksõnad.

Kataloogi ülesehitus

Tähestik

Kataloog on üles ehitatud järgmise tähestiku alusel:

абвгде(ё)жзи(йij)клмнопрстуфхцчшщъыьёя

Kaartide järjestamine

Kaardid on järjestatud vastavalt "Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов" tähestikuliselt ühtses reas. Järjestusühikuks on sõna ja lause. Kirjavahemärke, v.a punkt, ei arvestata. Sidekriipsuga sõnad on arvestatud liitsõnaks. Sidekriipsuga lõppevaid või algavaid sõnu on käsitletud eraldi sõnadena.

Ühe kollektiivi piires on järjestatud:

- a) kollektiivi nimi autori kohal
- b) kollektiivi ja selle allasutuse nimi autori kohal
- c) kollektiivi nimi pealkirjas.

Kaartide liitmine ja mahakantud kirjanduse kaartide eemaldamine

Kataloogiga töötasid: Aime Henno, Ljudmila Makušina, Salme Mogom, Ida Noppel, Marina Ostrovskaja, Tatjana Rõžikova, Algo Rämmer, Riina Somson. Kaartide liitmise käigus kataloogi ka redigeeriti (lisati viitekaarte, parandati kohaviitu jne.).

Kataloogivormistus

Kataloogikastidel on beeži värvi etiketid. Etikettidele on märgitud kasti number ja täht, tähtede ühend, sõna või nimi, millega algab esimene kaart kasti ja sidekriipsu järel – millega algab viimane kaart kasti. Teatud hulga kaartide eraldamiseks kasti on kasutatud vahekaarte. Iga tähe alguses on kasutatud roosast plastikust vasakpoolse väljega vahekaarti ja iga perioodilise väljaande kirje alguses on valgest plastikust või beežist kartongist keskväljega vahekaart.

Allseeriade eraldamiseks on kasutatud valgest plastikust külgväljega vahekaarte. Kataloogi juurde kuulub kataloogisilt: „Tähestikkataloog. Võõrkeelne perioodika. Slaavi tähestik“. Sildile on lisatud ka tähestik, mida antud kataloogis kasutatakse.

Ajalugu

1951 – hakati kataloogi koostama.

1966 – kataloogi laiendati 48-lt kastilt 96-le kastile.

1986 – koostati juhend kataloogi plaaniliseks redigeerimiseks (Marina Ostrovskaja).

1987 – alustati kataloogi redigeerimist. Marina Ostrovskaja ühtlustas kirjete pealdisi, asendas kulunud kaardid, eraldas mittevajalikud kaardid ning järjestas kaardid ümber uute reeglite kohaselt.

01.01.1999 - lõpetati kataloogi koostamine, täiendamine ja parandamine seoses infosüsteemi INNOPAC rakendamisega.

2014 – kõik kirjed pole veel sisestatud e-kataloogi. (Kataloogi peab veel säilitama!).

Kataloogimisreeglid ja metoodilised juhendid

1. Trükiste bibliograafiline kirjeldamine. Tallinn, 1981.
2. ISBD(CR) : rahvusvahelised jadaväljaannete ja teiste pidevväljaannete bibliograafilise kirjeldamise reeglid. Tallinn, 2004.
3. Единые правила описания произведений печати для библиотечных каталогов. Ч. 2, Описание периодических изданий. Москва, 1966.
4. Сама. Ч. I. Вып. 2, Организация алфавитного каталога. Москва, 1961.
5. ГОСТ 7.1-76 : библиографическое описание произведений печати. Москва, 1977.
6. Библиографическое описание произведений печати : инструктивно-методические указания. Москва, 1978.
7. ГОСТ 7.11-78 : сокращение слов и словосочетаний на иностранных европейских языках в библиографическом описании произведений печати. Москва, 1980.
8. Правила составления библиографического описания. Москва, 1986.

Märkus: 25. juunil 2014.a. otsustas kaart- ja sedelkataloogide säilitamise töögrupp muuta oma 23. märtsi 2006.a. otsust: Venekeelse perioodika tähestikkataloogi (lugejakataloogi) ei pea alaliselt säilitama, sest see ei sisalda raamatukogulikke märkusi, säilitatakse generaalkataloog. Uus otsus 25.06.2014: Vene- ja võõrkeelse perioodika generaalkataloogidest säilitatakse ainult 1 näidiskast, kuna ulatusliku perioodika kustutamise tõttu on otstarbekas sisestada elektronkataloogi kogu perioodika fondi järgi, mitte kataloogi järgi. Säilitatakse kõik perioodika tähestikkataloogid. Seega ka venekeelse perioodika tähestikkataloog **kuulub alalisele säilitamisele**.

Kataloogipass on koostatud 2 eksemplaris: raamatukogu arhiivi eksemplar ja säilitamisele kuuluvate kaartkataloogide hoiuruumi (r. 254) eksemplar. Pass on leitav ka raamatukogu kodulehelt.

Passi koostajad: Elsa Loorits, Marina Ostrovskaja, jaanuar 2015

Kinnitatud TÜR kaart- ja sedelkataloogide säilitamise töögrupi poolt 13.01. 2015